

Bulgaristan'da Türkçe Eğitimin Serencamı

Bayram Çolakoğlu*

Giriş

Balkanlar Osmanlı Devletinin çıkmak üzere girdiği, devletin merkezini oluşturan ve bir anlamda da cihan devleti olmasını sağlayan bir coğrafyadır. Balkanlarda ilk büyük bozgun, Mora Yarımadası'nın kaybı ve Yunanistan'ın istiklalini almasından sonra olmuş; ikinci büyük facia ise, 93 Harbi sonrası meydana gelmiştir. 1877-78 yıllarında vuku bulan Osmanlı-Rus Harbi sonucu Bulgaristan topraklarındaki hâkimiyet kaybedilmiştir.

Bugünkü Bulgaristan Coğrafyası ikiye ayrılmış ve bir bölümü Bulgar Prensligi olarak özerk bir statü elde ederken bir kısmı da yine Osmanlı'ya bağlı, fakat Padişah'ın tayin ettiği bir Bulgar Vali tarafından yönetilen "Doğu Rumeli Vilayeti" olarak ikiye bölünmüştür.

Bu büyük toprak kaybı, ardından milyonların Anadolu'ya göç etmesine yol açmış, geride kalan ahali asla eski günlerine dönmemiştir. 93 Harbini müteakip yapılan uluslararası antlaşmalarda Osmanlı geride bıraktığı ahalesinin haklarını temin etmiştir. Ardından da bu hakların takipçisi olmuştur. Ancak Müslüman Türk azınlığın kâğıt üzerindeki

hakları fiiliyata yansımadağı gibi fiili durumdaki haklar da zaman içerisinde erimiştir.

Osmanlıdan sonra özerk statülü Türk Mekteplerinde eğitim alan Müslüman Türk azınlık, 1946 yılında okullarının devletleştirilmesi ile karşı karşıya kalmış; 1959 yılında da Türk Okulları kapatılmış ve eğitim tamamen Bulgarca olmuştur. Elde kalan, haftalık 4 saatlik Türkçe dersleri de 70'lerin ortasında kaldırılmıştır. 1984 yılının son günlerine gelindiğinde ise, Türkçe tamamen yasaklanırken, Türklerin varlığı reddedilmiş ve isimleri, Hristiyan isimleri ile değiştirilmiştir.

Bulgaristan'ın totaliter rejimi yıkıldıktan sonra Türkler isimlerini geri aldılar, ancak Türkçe eğitim konusunda hiçbir ciddi ilerleme sağlanamadı. "Türkçe" sadece, bir yabancı dil gibi, seçmeli olarak Türklerin önüne getirildi. Bugün Türklerin en önemli mücadelesi, özerk statülü Türk Mekteplerinin tekrar ihyasından öte, haftada 4 saat zorunlu ana dil Türkçe eğitimi almaktan ibarettir.

1. Krallık Döneminde Türkçe Eğitimin Durumu (1878-1946)

Rus Harbini müteakip, bir yıllık Rus idarisinden sonra yönetim Bulgarlara devredildiğinde, Türklerin ne eğitim sistemi ne de vakıfları ayakta kalmıştı. Mektepler, camiler, hamamlar, bedestenler, günlük hayatın idamesini sağlayan tüm bu yapılar, organizasyonları ile birlikte tarumar edilmişti. Geçici yönetimin başındaki Rus Generalin talimatları ile Müslüman Türk eserleri sistematik olarak yok edilmiştir. Bundan sonra Türkler tüm bu harabiyet üzerine yeni bir sistem kurmak, yeniden var olabilmek için büyük bir çaba ve mücadele içerisine girmiştir.

1.1. Türkçe Eğitimin Önünü Açan Antlaşmalar

1878 yılından 1946 yılına kadar olan süreçte, Bulgaristan Türklerinin haklarına

(*) Dr., Balkan Türkleri Kültür ve Dayanışma Derneği Genel Başkanı, Kocaeli. balturk.org.tr

dair ilk antlaşma “Berlin Antlaşması” olmuştur. Bu antlaşmada Osmanlı geride bıraktığı ahalisine önemli hakları temin etmiştir. Bu antlaşmanın 3. Maddesinde Bulgar Anayasası hazırlanırken, “Türklerin Hak ve çıkarlarının” gözetileceği vurgulanıyordu. Ayrıca antlaşmada Müslüman Türk azınlık “Türk” kelimesi kullanılarak tarif edilmiştir.

Antlaşmanın 5. Maddesine göre Müslüman Türk azınlık, aynı Bulgar çoğunluk gibi vatandaşlarına tanınan tüm medeni ve siyasi haklardan faydalanabilecektir. Bulgaristan’da yaşayan azınlıklara tüm azınlık hak ve hürriyetlerini sağlamak, Bulgar devletinin en temel yükümlülüklerinden birisidir. Çıkartılacak kanunlarla bu hakların kısıtlanması veya ortadan kaldırılması mümkün olmayacaktır.

Balkan Harbinin ardından Bulgaristan ve Osmanlı Devleti arasında imzalanan 29 Eylül 1913 tarihli İstanbul Antlaşması da Türklerle Bulgarların eşit haklara sahip olduğunu, Türklerin mülk edinme hakkı olduğunu, ilk ve ortaokulda eğitim dilinin Türkçe olacağını ve din hürriyetinin teminat altına alındığını hüküm altına almıştır.

İstanbul Antlaşması’nın hükümleri, 18 Ekim 1925 tarihinde imzalan “Bulgar-Türk Dostluk Antlaşması” ile ortadan kaldırılmıştır. Bu antlaşma ile her iki ülkede yaşayan azınlıklar hususunda, Türkiye’deki Bulgarlara ilişkin Lozan Barış Antlaşması; Bulgaristan’daki Türklere ilişkin de Neuilly Antlaşmasının azınlık hakları esas alınıyordu¹.

27 Kasım 1919 tarihli Neuilly (Nöyvi) Barış Antlaşmasının 53. Maddesi ırk, dil ve din ayrımı yapmaksızın bütün Bulgar vatandaşlarının aynı medeni ve siyasi haklara sahip olduğunu hüküm altına almaktadır. 55. Maddesi ise azınlıklara kendi dillerinde ve ilkökul seviyesinde eğitim öğretim hakkı vermektedir.

Bu antlaşma, 1947 yılında imzalanan Bulgar Barış Antlaşması’nın azınlıklar hakkındaki karar ve düzenlemelerinin yeterli ol-

duğu gerekçesi ile 1950 yılında Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konsey’de alınan bir karar ile yürürlükten kaldırılmıştır. Ancak Bulgar Barış Antlaşmasının azınlıklara sağladığı hakların Neuilly Antlaşmasının çok gerisinde olduğunu da ifade etmek gerekir. Zira Bulgar Barış antlaşmasında “azınlık” ifadesi bile yer almamıştır².

1.2. Hususi Türk Mektepleri

Osmanlıdan sonra Bulgaristan’da kalan Türkler esas itibariyle, Antlaşmaların ve Bulgar Devletin müsaade ettiği ölçüde, eski eğitim sistemini devam ettirmeye ve zaman içinde de geliştirmeye gayret etmişlerdir. Fakat Türklerin Bulgaristan tebaasına geçmesiyle birlikte en fazla dikkat çeken hususu şöyle özetleyebiliriz: “Türkler kendilerine verilen azınlık haklarını hiç bir zaman yazılı metinler seviyesinde elde edememiş, önlerine daima siyasi, fiili ve bürokratik engeller çıkarılmıştır. Hatta çoğu dönem Türkçe eğitimde ikili bir yapı söz konusu olmuştur.”

Hususi Türk Mekteplerinde eğitim dili Türkçe olup, Bulgarca da resmi dil olduğu için öğrenilmektedir. Bu mekteplerin tüm giderleri Türklere ait olup, azınlık tarafından karşılanmak durumundaydı. Mekteplerin idaresi ise Encümenler tarafından temin ediliyordu. Burada Türklerin en çok karşılaştıkları zorluğun başında bu eğitim kurumlarının masraflarının karşılanması geliyordu³.

1920’li yıllara geldiğimizde yukarıda bahsedildiği gibi Türklerin eğitiminde ikili bir yapı oluşmuştu. Bir taraftan Pravadi, Yeni Pazar, Şumnu, Rusçuk ve Vidin’de “Resmi (Milli) Türk Mektepleri faaliyet gösteriyor; bu mektepler devlet çatısı altında bulunuyordu. Diğer taraftan da Türk Encümenler tara-

(1) Cengiz Hakov, Sofya Başmüftülüğü ve Bulgaristan’daki Türk Okullarında Yeni Türk Alfabesinin Uygulamaya Konuluşu, Kültür Evreni-UNIVERSE OF CULTURE, S.135.

(2) Kader Özlem, Lozan Antlaşması’nın Bulgaristan Türkleri için geçerliği, <http://www.stratejikboyut.com/haber/lozan-antlasmasinin-bulgaristan-turkleri-icin-geceriligi--51250.html>

(3) Ek1’de Kırcaali’nin Eğridere İlçesindeki bir okula ait ilkökul diploması örneğini inceleyebilirsiniz.

findan idare edilen “Hususi Türk Mektepleri” bulunuyordu⁴. Türklerin tercihini Hususi Türk Mektepleri yönünde kullanması diğer resmi mekteplerin kökleşmesini engellemiştir. Burada, Bulgar hükümetinin resmi mektepler üzerindeki deneme ısrarları Türkleri eğitimin her alanında tam anlamıyla kontrol edebilme siyasetine dayanıyordu.

18 Kasım 1921 yılında yayınlanan bir tamim ile ilk defa Türk Mekteplerine akar sağlamak maksadıyla, mera, tarla vs. temin edilmişti. Bir anlamda bir okul fonu oluşturulurken de Belediyelerden mali yardım yapılmaya başlanmıştır⁵. Bu dönemde Türk Mekteplerinin mali ihtiyaçlar dışındaki en önemli meselesi ise yeterli sayı ve nitelikte öğretmenin bulunmayışı idi.

Hususi Türk Mekteplerindeki Türkçe eğitim her türlü sıkıntı ve kısıta rağmen 1946 yılına kadar devam edebilmiştir.

1.3. *Türk Mekteplerinde Kullanılan Alfabe*

Bulgaristan kurulduktan sonra orada kalan Türklerin Hususi Türk Mekteplerindeki alfabeti Arap harflerinin uyarlandığı Osmanlıca, diğer bir ifade ile “eskimez Türkçe” olmaya devam etmiştir. Ancak Türkiye’de harf inkılabı daha yapılmadan, Türkiye’nin Sofya Büyükelçiliği vasıtası ile Türklerle Türkiye ile eş zamanlı olarak yeni alfabenin kullanılması teklif edilmiştir.

Bu tarihlerde, Bulgaristan’da geniş bir teşkilatlanmaya sahip olan Türk Öğretmenler Birliği Türkiye’deki gibi yeni alfabeğe geçmeği savunuyor ve Türkiye’nin Sofya temsilciliğini arkasına alıyordu. Müftülük tarafı ise Latin harflerinin Türkçede kullanılmasına karşı çıkıyor, tarihi bağların kopacağını savunuyor ve bu karşı çıkışında en büyük desteği Bulgar hükümetinden alıyordu. 16 Temmuz 1928 tarihinde Lom’da yapılan bir kongrede bir araya gelen Türk Öğretmenler Birliği yeni eğitim yılına yeni Türk Alfabeti ile başlama

kararı aldı. Fakat Bulgar Eğitim Bakanlığı 10 Ekim 1928 tarihinde, Türk Mekteplerinde yeni harflerin kullanılmasını dört yıl erteliyordu. Fakat buna rağmen devletin izni ile 1930-31 ders yılında yeni Türkçe harflerle tedrisata müsaade edilmiştir. Ancak 1934 yılındaki Askeri Darbe sonrası tekrar Osmanlıcaya geçiliyordu. Bu resmi düzenlemeye rağmen bazı yerlerde yeni Türk harfleri ile eğitim devam ediyordu. Bulgaristan’ın demokratik hayata geçtiği 1938 yılında yeni Türk harfleri ile tedrisata tekrar izin çıkıyor⁶.

Bulgar devleti yeni Türk harflerinin kullanımını bir yasaklayıp, bir serbest bırakıyor ve tabi ki bu bir denge çabasıdır. Özellikle “Türkiye ve Bulgaristan Türkleri arasındaki bağın” menfi yöne gitmesi için çaba sarf ediliyordu. Bu çatışma ortamında Bulgaristan Müftülüğü ve Türk Öğretmenler Birliği ayrı saflarda yer alıyor, Müftülük Bugar Devetine dayanırken, Öğretmenler Birliği ise Türkiye’ye yaslanıyordu. Bu durumun göze gelen en menfi tarafı ise Bulgaristan’da yaşayan Türklerin bölünmesiye yol açmasıydı.

2. Sosyalist Dönemde Türkçe Eğitim

Her rejim değişikliğinde olduğu gibi sosyalist rejime geçişin ilk yıllarında her yerde hürriyet rüzgârları esiyordu. Milli azınlık kabul edilmiş olan Türkler de bu ak yellikten faydalanabilecekleri konusunda ümitlendiler. Ancak çok geçmeden bu ak yelin ardından sert yağmurlar her geçen yıl şiddetini artırarak devam etti. Ara sıra yağmurdaki hafifleme Türk azınlığın tepkisini dindirme amacından öte bir şey değildi.

Sosyalist rejime kadar Türk çocukları ayrı okullarda okurken, artık Bulgarların okuduğu okullarda okuyabileceklerine dair serbestiyet çıktı. Türkler devletten Türk Mektepleri için mali destek bekleyip, “hu-

(4) İsmail Cambazov, Bulgaristan’da Müftülük Tarih 1878-1946, (Birinci Kitap), Sofya, s. 298.

(5) Cambazov, a.g.e. s.299

(6) Hakov, a.g.e., s.136-138.

susi” statünün devamını beklerken, 27 Eylül 1946 tarihli bir kanun ile Türk Mektepleri devletleştirildi, ama azınlık okulu statüsü devam etti.

Devletleştirilmiş azınlık okullarında eğitim dili ana dil olmaya devam etti. Bu devletleştirme hamlesi ile birlikte Türk Mektepleri ve öğrencilerinin sayısında hızlı bir artış kendini göstermektedir. 1943/44 eğitim öğretim döneminde 413 olan ilk ve orta kısım mektep sayısı 1947/48 eğitim öğretim döneminde 994’e çıkmış. Öğrenci sayısı da 37.335’ten 88.600’e yükselmiştir. Fakat sayısı 4-5 tane kalmış olan son medreseler de kapatılmıştı⁷. Tabii bu yükseliş ve eğitim hamlesi yeni rejimi benimseyen, rejimin sadık vatan-daşları olacak Türkleri yetiştirmek gayesine dayanıyordu.

Bu dönemde dini eğitim isteğe bağlı olurken, haftalık programın dışında tutulmuştur. Bulgar Dili, Bulgar Tarihi, Bulgaristan Coğrafyası ve Tabiiat Bilgisi derslerini Bulgarca okumak mecburi hale gelmiş diğer dersler ise Türkçe okutulmaya devam etmiştir. Ancak Türkçe eğitimin bir başka köklü meselesi öğretmen ihtiyacı 1950-51 göçü ile iyice artmıştır. Stalin’in talimatı ile durdurulan göçün ardından Türk öğretmenler yetiştirmek için büyük bir hamle yapılmıştır. Tabii ki Stalin’in buradaki asıl hedefine göre, Bulgaristan Türkü, devrimci-sosyalist bir ideoloji ile yoğrulunca buradan Türkiye’ye rejim ihracında bu Türkler önemli rol oynayacaktı⁸

Türkçe eğitimin durumu, bundan böyle hiç iyiye gitmedi, daima geriledi. Zira bir süre sonra din dersleri kaldırıldı. Zira ateist bir rejim vardı. 1957-58 eğitim döneminde Türk Liseleri Bulgar Liseleri ile birleştirildi ve Türkçe eğitim lisede bitmiş oldu. Türk ve Bulgar öğrenciler Bulgarca eğitim alırken dostça, kardeşçe bir eğitim hayatına sahip olacaktı! 1959-60 eğitim yılında Türk anaokulu, ilkokul ve ortaokul da Bulgar okulları ile birleşince Türkler ve Türkçe konuşan Müslüman Romanların Türkçe eğitim

alacakları bir okulları kalmamıştı. Arkada sadece haftada dört saat Türkçe Anadil Dersi bırakılmıştı.

Bu kararlardan sonra 1156 Türk İlkokulu ve rüştiyesi kapatılmış oluyor. Bu 105.000 Türk çocuğunun, lise ve pedagoji okuyan 6.337 Türk gencinin tüm dersleri Bulgarlar arasında Bulgarca okumaları anlamına geliyordu. Bununla da kalmayıp, Sofya Üniversitesinin üç fakültesindeki Türk şubeleri de kapatılmıştır. Türkçe sadece ilkokullarda 2. Sınıftan 6. Sınıfa kadar dörder saat; 6-8. Sınıflarda ise haftada iki saatlik bir ders haline gelmişti. Bununla da yetinmeyen Bulgar yetkililer ana-babalara baskı yaparak “çocuğuma Türkçe Dersi aldırma istemiyorum” diye dilekçe vermeye zorluyorlardı⁹

1960 yılına gelindiğinde Bulgaristan Türkleri Osmanlıdan ayrıldığından beri ağır aksak da olsa devam eden Türkçe eğitim imkânını tamamen yitirmişti. Zira asimilasyonun dil ve eğitim ayağı diğer ayaklar gibi planlı bir şekilde ilerliyordu. Öyle ki var olan Türkçe ders kitapları hem toplatıldı hem de yakıldı.

Bununla da kalınmadı tabii ki darbeler birbirini ardına geliyordu. 1973-74 eğitim döneminde Türkçe dersleri müfredattan tamamen çıkartıldı¹⁰. Üstelik 1971 yılında kabul edilen yeni anayasada “milli azınlıklar” ifadesi yer almıyordu. Bu aslında Bulgar totaliter rejimin azınlıklar hakkındaki niyetlerini belli ediyordu. 1982 yılına gelindiğinde Sofya Üniversitesinde sadece Türkoloji bölümü kalmış, fakat buna Türk öğrenciler alınmıyordu¹¹. Bu asimilasyon süreci artık sonlandırılmalıydı. Bunun için totaliter Bulgar devleti “soya dönüş” projesini başlattı. Bu kapsamda 1984 yılının son günlerinden itibaren Türklerin

(7) Hayriye S. Yenisoğlu, Bulgaristan’da Türk Okullarının Kapatılması-
nın 50. Yılı, BalkanTürk89, s.3. [http://www.balkanlar.net/forum/
index.php?topic=22571.0:wap2](http://www.balkanlar.net/forum/index.php?topic=22571.0:wap2)

(8) Yenisoğlu, a.g.e., s. 3.

(9) İsmail Cambazov, Bulgaristan’da Müftülük Tarihi (1944-2012),
ikinci kitap, s. 47.

(10) Ek 2’de Filibe’nin Asenovgrad ilçesinde okuyan bir Türk öğrenci-
nin 1971-72 Eğitim Öğretim yılına ait karnesi görülmektedir. 10.
Sıradaki ders ana dil dersi “Türk Dili”dir.

(11) Yenisoğlu, a. g. e. , s. 5.

Müslüman isimlerini Hristiyan isimlerle, zorla değiştirmeye başlamıştı. “Siz Türk değilsiniz, siz Osmanlının zorla Türkleştirdiği Bulgarlısınız” deniyordu.

3. 1991 Sonrası Türkçe Eğitim

1985 yılında Türklerin isimlerinin değiştirilmesi tamamlandı. Ancak bunu kimse kabullenemiyordu. Aynı bölgelerde kurulan gizli teşkilatlar ve “isimlerimizi istiyoruz” esaslı mitinglerin ardından büyük 1989 göçü geldi. Bu göçten kısa bir süre sonra, Devlet Başkanı Todor Jivkov devrildi ve Bulgaristan’da demokrasiye geçidi. Bu Türkler için yeni bir umut idi. İsimleri, Türkçe konuşma ve ibadet hakları geri alındı. Ancak Türkçe eğitim konusunda “zorunlu anadil” eğitimine bir türlü geçilemedi.

Temmuz 1991’de resmileşen yeni Bulgaristan Anayasası, azınlıklara kendi dillerini öğrenme ve kullanma hakkı veriyordu. Buna rağmen önceleri Türkçe derslerine geçiş sürekli ertelendi. Türklerin çocuklarını okula göndermeme gibi yöntemlerle yaptıkları protestolar sonuç verdi. 1992 yılı şubat ayında (ikinci dönem) Türkçe eğitim başladı. Türk çocukları 3’ten 8. Sınıfa kadar Türkçe dersi okuma hakkı kazandı. 1993 yılında ise Türk Dili 1 ve 8. Sınıflar arasında okutulmaya başlandı. Haftada dört saat Türkçe dersi bulunuyor, ancak bu dersler seçmeliydi. Diğer bir ifade ile 14 kişi bu dersi talep edecek, okul Türkçe dersi verecek öğretmen bulacak, bu gerçekleştiği takdirde dersler verilecektir. Türkçe dersi sınıf geçmeyi etkilememekte ve diplomaya yazılmamaktadır¹².

Bu durum hiç de iç açıcı bir hak kazanımı olarak görülmemektedir. Ancak 2001 yılında ders saatleri yeniden düzenlenmiş ve azaltılmıştır. 2, 3 ve 4. sınıflarda 2 ders saati, 1, 5, 6, 7 ve 8. sınıflarda da 3 ders saatine düşürülmüştür¹³. İlk zamanlar Bulgaristan’da 114 bin öğrenci Türkçe ders alırken 2015 yılında bu rakam 7 binlere düşmüştür. Bu durum Türkçe eğitimin olmadığı Bulgaristan’da

Türkçe dersi konusunda çok vahim bir fotoğrafı ifade eder.

Türkçenin eğitim öğretim yolu ile elde edilmemesi, dilin zaman içinde zayıflamasına, bozulmasına ve özellikle kullanılan kelime haznesinin azalmasına, Türkçenin içine Bulgarca kelimelerin karıştırılmasına yol açmaktadır.

Burada, Türk Veliler Bulgar öğretmenlerin, “çocuğunuz Türkçe ders almasın, siz evde zaten Türkçe konuşuyorsunuz. Eğitim dili Bulgarca olduğu için çocukların kafası karışır” gibi bilime ters yaptıkları propandada etkili olmuştur. Ayrıca seçilen Türkçe dersleri normal dersler bittikten birkaç saat sonra verilebildiği için bunu seçmek ayrı bir külfete dönüşmektedir. Türkler Türkçe dersini bir anadil olarak değil de İngilizce gibi yabancı bir dil olarak seçmektedirler.

Sonuç

93 Harbinden sonra Bulgaristan’da kalan Evladı Fatihanın, hayatın her alanında olduğu gibi eğitim ve ana dili Türkçenin muhafazası konusunda da sürdürdüğü mücadelesi kimlik mücadelesinin bir parçası olmuştur. Bu mücadele bugün de sürmektedir. Cefakâr Türkçe öğretmenleri kapı kapı aileleri dolaşıp, “çocuğunuz Türkçe ders alması için” dilekçe toplamaktadırlar.

Bulgaristan’da Türkçe dersi almış bir genç ile almamış bir gencin konuştuğu Türkçenin farkını herkes gözlemleyebilir. Türklerin nüfusça az olduğu, ya da ailede çocuk sayısının az olduğu ve dahi anne babanın ikisinin de çalıştığı durumlardaki, çekirdek ailelerin çocuklarının konuştuğu Türkçe oldukça zayıftır. Hatta bazı çocuklar Türkçe konuşamamaktadır. Böyle durumlarda kendi Türkçesi de zayıf olan anne baba, yanlış “çocuğum Türkçe anlamıyor” diye evde bile Bulgarca konuşarak sürdürmektedir.

(12) Harun Bekir, “Bulgaristan’da Türkçe Eğitiminin Günümüzdeki Durumu”, http://www.kircaalihakber.com/?pid=8&cid_aktualno=239

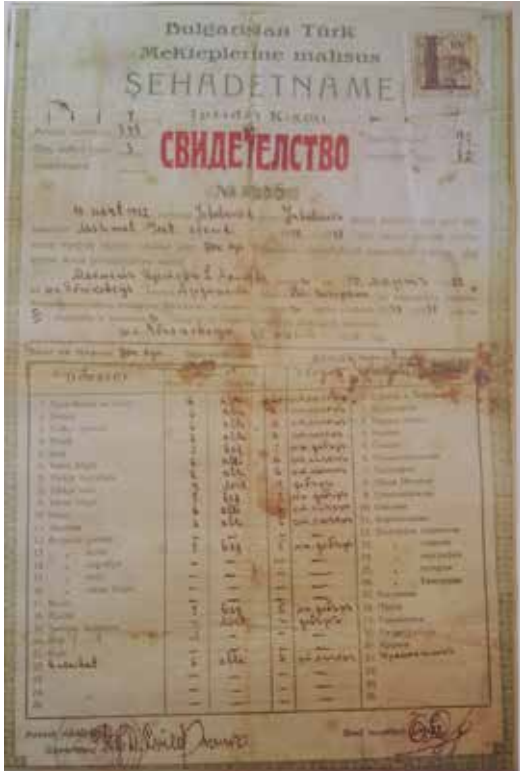
(13) Bekir, agm.

Bulgaristan totaliter rejimi devrildikten sonra bir takım haklar geri alınsa da Türkçe eğitim alanında totaliter rejimin 1972 yılına kadar sunduğu haklar bile geri alınamamıştır. Bugün Bulgaristan'da yaşayan Türkler, özel statülü Türk okullarının olabileceğini hayal bile edemiyorlar. Bir yerde işe girerken adı Ahmed olanın İvan olana göre dezavantajlı olduğu bir toplumda Evladı Fatihanın özel statülü Türk okullarını hayal edememesi anlaşılır olsa gerek.

Demokratik hayata geçilmesi ile birlikte küçük küçük kurulan birçok ırkçı, faşist parti daima Türklerin aleyhine, onların dillerinin yasaklanmasına, Türkçenin kullanımının tamamen kaldırılmasına yönelik çabalar

Ek 1: 1937-38 Eğitim Öğretim Yılına Ait Bir Diploma

Bu diplomada, (Kırcaali'nin Eğridere İlçesindeki bir okula ait) çift dilli bir düzenleme var. Sol taraf Türkçe yazarken, sağ tarafta Bulgarcası yazıyor. Buradaki Türk öğrencinin "Bulgarca Kıraat" dışında aldığı derslerin tamamı Türkçedir.

sarf etmiştir. Hatta Türklerin Bulgaristan'dan sürülmeleri onların hayalleri arasındadır. Avrupa Birliği üyesi Bulgaristan devlet yetkilileri ve siyasetçilerin Bulgaristan dışında bile Türkçe konuşmalarına, kanunları ile müsaade etmemektedir. "Öyle ki Türk asıllı bir milletvekili veya bürokrat Türkiye'ye gelse, bir gazeteci röportaj yapsa, Türkçe konuşamaz. O gazeteciyle ana dilinde konuşamaz. Bulgarca konuşup, tercüman kullanması gerekiyor. Bu, ne yazık ki AB üyesi Bulgaristan'ın kuralları. Aslında totaliter, baskıcı yönetim renk değiştirdi. Asimilasyon 'demokratik' bir kılıfla sürüyor"¹⁴. Ama İngilizce konuşabilirsiniz.

(14) Bayram Çolakoğlu, "Bulgaristan'da Türklerle Baskı Ve Asimilasyon Sürüyor", <http://www.balturk.org.tr/bulgaristanda-turklere-baski-ve-asimilasyon-suruyor/>

Ek 2: 1971-72 Eğitim Öğretim Dönemine Ait Bir Türk Öğrencinin Karnesi:

10. sırada yazan ders (Mavi Kalemle Yazılmış) Türkçe Dili'dir. Öğrencinin bu dersten 4 ortalama ile geçtiği görülmektedir. Bu eğitim öğretim yılı Türkçenin ana dil olarak okutulduğu son eğitim öğretim yılı olmuştur.

